

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-06130/2017-ERU

V Praze dne 31. května 2017

Č. j. 06130-3/2017-ERU

P Ř Í K A Z

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), v příkazním řízení podle ust. § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), vedeném pod sp. zn. OSR-06130/2017-ERU s účastníkem řízení, podnikající fyzickou osobou [REDAKCE], ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, rozhodl

takto:

I. Účastník řízení, podnikající fyzická osoba [REDAKCE] (dále jen „účastník řízení“), se tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 23. dubna 2016 v obci Markvartovice, ul. Na Hřibovci, u domu č. p. 16, v ochranném pásmu plynárenského zařízení, v rámci realizace stavby „Splásková kanalizace obce Markvartovice“ prostřednictvím strojního mechanismu (bagr zn. YANMAR 4500) zemní práce spočívající v hloubení výkopu pro uložení plynovodní přípojky, při kterých došlo k poškození středotlakového plynovodu PE dn 63 (dále jen „plynárenské zařízení“), a tím k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu či mimo ně, **dopustil spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.**

II. Podle ust. § 91a odst. 7 energetického zákona se účastníkovi řízení za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) téhož zákona ukládá **pokuta ve výši 40 000 Kč** (slovy: čtyřicet tisíc korun českých), která je splatná do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto příkazu na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 20617.

III. Podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se účastníkovi řízení ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto příkazu, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 20617.

Odůvodnění

Dne 20. ledna 2017 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) v důsledku zjištění poškození plynárenského zařízení kontrolu ve věci dodržování ust. § 68 odst. 3 energetického zákona účastníkem řízení. Na základě kontrolního zjištění a získaných podkladů vyhotovil kontrolní orgán dne 6. dubna 2017 Protokol o kontrole č. [REDAKCE], č.j. 00246-19/2017-ERU. Vůči kontrolnímu zjištění uvedenému v protokole o kontrole neuplatnil účastník řízení žádné námítky.

Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spise sp. zn. 00246/2017-ERU, který byl převzat do správního spisu dne 30. května 2017, dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou současně dostatečně zjištěny všechny okolnosti daného případu a byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu ust. § 3 správního řádu. Proto správní orgán přistoupil v souladu s ust. § 150 správního řádu k vydání tohoto příkazu.

V rámci kontroly bylo zjištěno, že zemní práce v rámci realizace stavby „Splašková kanalizace obce Markvartovice“ prováděl účastník řízení jako zhotovitel na základě smlouvy o dílo č. [REDAKCE] uzavřené dne 2. ledna 2015 s objednatelem, kterým byla společnost HYDROSPOR spol. s r.o., se sídlem Úprkova 3, 702 00 Ostrava - Přívoz, IČO: 476 66 374. Předmětem smlouvy bylo provádění poddodávek zemních a drobných stavební prací na vodohospodářském zařízení dle pokynu a požadavků objednatele.

Na základě této smlouvy se účastník řízení zavázal pro objednatele mimo jiné provádět zemní práce včetně zajištění výkopu, pažení výkopu, a ochrany jiných inženýrských sítí před poškozením. Konkrétní předmět díla měl být dle uzavřené smlouvy pro každou jednotlivou stavební činnost specifikován samostatnou dohodou mezi objednatelem a zhotovitelem. Účastník řízení se zavázal provádět dílo svým jménem a na vlastní zodpovědnost.

Dne 31. června 2013 vydal místně příslušný správce plynárenského zařízení stanovisko zn. [REDAKCE] k existenci plynárenských zařízení v zájmovém území výstavby.

Dne 18. září 2014 vydal Městský úřad Hlučín, odbor životního prostředí a komunálních služeb pod č. j. [REDAKCE] stavební povolení ke stavbě vodního díla „Splašková kanalizace obce Markvartovice“ a ve výrokové části stavebního povolení zároveň stanovil závazné podmínky a povinnosti pro provedení stavby. Předmětem povolení byla výstavba kanalizace o celkové délce cca 11 990 m na území obce Markvartovice.

Dne 2. listopadu 2015 převzal účastník řízení za účelem realizace stavby „Splašková kanalizace obce Markvartovice II. a III. etapa“ staveniště, o jehož převzetí byl učiněn téhož dne zápis mezi účastníkem řízení a společností HYDROSPOR spol. s r.o. Z tohoto zápisu vyplývá, že účastník řízení stavebních prací prováděl na základě smlouvy o dílo č. [REDAKCE]. Při předání staveniště účastník řízení převzal také doklady o vytyčení inženýrských sítí.

Dne 20. listopadu 2015 byla dle Protokolu o vytyčení plynárenského zařízení č. [REDAKCE] v zájmovém území výstavby vytyčena poloha plynárenského zařízení a průběh jeho trasy v terénu vyznačen barvou. Z obsahu tohoto protokolu vyplývá, že dne 28. ledna 2016 a dne 26. února 2016 provedl správce plynárenského zařízení jeho opětovné vytyčení.

Dle Záznamu z jednání v rámci kontroly ERÚ č. j. 00246-5/2017-ERU ze dne 8. února 2017 účastník řízení uvedl, že před samotným zahájením výkopových prací bylo provedeno přesné vytyčení plynárenského zařízení v terénu správcem plynárenských sítí. Je tedy zřejmé, že vlastní existence plynárenského zařízení i průběh jeho trasy v zájmovém území výstavby byl účastníkovi řízení znám.

Dne 4. ledna 2016 provedl účastník řízení školení zaměstnanců, jehož předmětem bylo jejich seznámení s podmínkami práce, pracovními riziky a zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví a požární ochrany při práci na stavbě „Kanalizace Markvartovice“. Součástí tohoto školení bylo poučení o práci v blízkosti podzemních a nadzemních vedení a o jejich ochranných pásmech.

Z podkladů shromážděných během kontroly vyplývá, že dne 23. dubna 2016 došlo v obci Markvartovice, ul. Na Hřibovci, u domu č. p. 16 k poškození plynárenského zařízení. Plynárenské zařízení bylo zasaženo zubem lžice strojního mechanismu (bagr zn. YANMAR 4500). K okolnostem vzniku poškození plynárenského zařízení účastník řízení uvedl, že v průběhu stavebních prací si mohl každý majitel okolních domů požádat o přesunutí plynovodní přípojky ke svému objektu. Majitel domu č. p. 16 proto požádal zaměstnance účastníka řízení o zhotovení výkopu pro uložení plynovodní přípojky. Plynovodní přípojka měla být posunuta asi o dva metry, a to do místa, kde již nebylo plynárenské zařízení vytyčeno. Právě při provádění tohoto výkopu bylo plynárenské zařízení poškozeno.

Vzniklé poškození plynárenského zařízení bylo bezprostředně nahlášeno jeho místně příslušnému správci, který zajistil jeho následnou opravu. Dle Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení číslo hlášení v SAP PM [REDAKCE] ze dne 23. dubna 2016 nebyla v důsledku vzniklého poškození přerušena dodávka zemního plynu konečným zákazníkům. Dle Protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 25. dubna 2016 došlo k úniku 743 m³ zemního plynu do ovzduší. Únik trval 50 minut.

Veškeré požadované náklady vzniklé poškozením plynárenského zařízení účastník řízení provozovateli distribuční soustavy uhradil dne 29. září 2016.

Součástí kontrolního spisu sp. zn. 00246/2017-ERU je usnesení Okresního státního zastupitelství v Opavě, jímž státní zástupce rozhodl o podmíněném zastavení trestního stíhání zaměstnance účastníka řízení, který obsluhoval strojní mechanismus (bagr zn. YANMAR 4500) v době, kdy došlo k poškození plynárenského zařízení, pro trestný čin (přečin) spáchaný tímto jednáním.

Správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 energetického zákona. V rámci řízení se správní orgán zabýval porušením zákazu poškození plynárenského zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona.

V projednávaném případě je tedy znakem skutkové podstaty správního deliktu poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není na základě zjištěných skutečností pochyb, že to byl právě účastník řízení, kdo svým jménem a na svou odpovědnost dne

23. dubna 2016 prováděl v obci Markvartovice, ul. Na Hřibovci, u domu č. p. 16 zemní práce, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení.

V příkazním řízení nebylo z podkladů ve spise zjištěno, že účastník řízení věděl, že činnost, při které došlo k poškození plynárenského zařízení, provádí přímo v ochranném pásmu plynárenského zařízení. Správní orgán však v rámci řízení zjistil, že vlastní existence plynárenského zařízení v místech, kde zemní práce v rámci realizace stavby „Splašková kanalizace obce Markvartovice“ prováděl, byla účastníkovi řízení na základě vytyčení polohy plynárenského zařízení známa. Tuto skutečnost potvrdil v průběhu kontroly i sám účastník řízení.

Účastník řízení prováděl zemní práce, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení v místech, kde již nebyla jeho poloha v terénu správcem plynárenského zařízení vytyčena. Účastník řízení prováděl tyto práce z důvodu zhotovení výkopu pro uložení existující plynovodní přípojky, jehož účelem bylo její posunutí přibližně o dva metry oproti stávajícímu umístění. Vzhledem k těmto okolnostem si účastník řízení si měl být vědom, že svou činnost vykonává v blízkosti plynárenského zařízení a že existuje riziko jeho zasažení.

Účastník řízení však začal ihned provádět zemní práce strojním způsobem, aniž se před tím přesvědčil, zda se v tomto místě plynárenské zařízení nenachází, neujistil se o jeho skutečné poloze a neprovedl žádná opatření k tomu, aby zamezil jeho případnému poškození. Jelikož následně došlo k poškození plynárenského zařízení, navíc při provádění zemních prací prostřednictvím strojního mechanismu, je z těchto okolností zřejmé, že účastník řízení zasáhl do jeho ochranného pásma, přičemž nepostupoval s náležitou opatrností a svou činnost neprováděl takovým způsobem, aby nepoškodil plynárenského zařízení.

Pro vyloučení případných pochybností správní orgán podotýká, že charakteristickým znakem tzv. správních deliktů právnických nebo podnikajících fyzických osob je skutečnost, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se tedy o tzv. objektivní odpovědnost, kdy je věcí účastníka řízení, aby si při výkonu svých činností počínal tak, aby neporušil povinnosti dané energetickým zákonem a nepoškodil zákonem chráněné zájmy.

S ohledem na výše uvedené lze konstatovat, že účastník řízení svým jednáním porušil ust. § 68 odst. 3 energetického zákona a byly tak naplněny formální znaky správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

V souvislosti s naplněním formální stránky správního deliktu se správní orgán musel zabývat rovněž naplněním tzv. materiální stránky správního deliktu (škodlivosti správního deliktu pro společnost) tak, jak vyplývá ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007, sp. zn. 8 As 17/2007 - 135). Správní orgán má za to, že jednání účastníka řízení naplnilo rovněž znaky materiální stránky správního deliktu, neboť v jeho jednání lze shledat jistou společenskou nebezpečnost (škodlivost) spočívající v ohrožení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, neboť právě aktivním jednáním účastníka řízení došlo k poškození plynárenského zařízení a úniku nezanedbatelného množství plynu.

Správní orgán se v rámci příkazního řízení dále zabýval otázkou možných liberačních důvodů, tedy důvodů zbavujících účastníka řízení odpovědnosti za spáchání správního deliktu ve smyslu ust. § 91d odst. 1 ve spojení s odst. 5 energetického zákona, a dospěl k závěru, že účastník řízení s ohledem na výše uvedené nevynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení své povinnosti zabránil. Správní orgán však přesto k tvrzením účastníka řízení a dalším zjištěným okolnostem, za nichž k poškození plynárenského zařízení došlo, přihlédl při stanovení výše uložené sankce.

V této souvislosti správní orgán poznamenává, že účastník řízení se obecně nemůže zprostit odpovědnosti za správní delikt odkazem na porušení povinnosti vlastními zaměstnanci, a to i v případě, že účastník řízení provedl jejich školení, spočívající v seznámení s podmínkami práce, pracovními riziky a zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví a požární ochrany při práci a v rámci tohoto školení je poučil o práci v blízkosti podzemních a nadzemních vedení a o jejich ochranných pásmech. Pravidelné provádění školení zaměstnanců nelze hodnotit jako okolnost, která by účastníka řízení zbavovala odpovědnosti za správní delikt, neboť takové školení by mělo být povinným minimem. Skutečnost, že byl zaměstnanec ze strany zaměstnavatele poučen a byl povinen dodržovat platné právní předpisy a pracovní postupy, nepostačuje ke zproštění odpovědnosti za správní delikt. (Viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. srpna 2015, č. j. 5 As 10/2015 - 27.)

Dále správní orgán poznamenává, že skutečnost, že bylo rozhodnuto o podmíněném zastavení trestního stíhání zaměstnance účastníka řízení, který obsluhoval strojní mechanismus (bagr zn. YANMAR 4500) v době, kdy došlo k poškození plynárenského zařízení, pro trestný čin (přechin) spáchaný tímto jednáním, nezpůsobuje nemožnost postihu účastníka řízení ve správním řízení. Řízení o správním deliktu je vedeno s účastníkem řízení, tedy s jinou osobou, než je zaměstnanec účastníka řízení, a nejedná se tak o situaci, kdy bylo rozhodováno dvakrát o tomtéž skutku.

Lze tak uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

Za správní delikt podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona lze uložit podle ust. § 91a odst. 7 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč. Při stanovení výše pokuty postupoval správní orgán v souladu s ust. § 91d odst. 2 energetického zákona.

V řízení bylo zjištěno, že účastník řízení měl k dispozici stanovisko správce plynárenského zařízení k zájmovému území stavby i stavbě samé a před započítím zemních prací bylo provedeno vytyčení plynárenského zařízení v terénu. Tyto skutečnosti správní orgán považuje za okolnosti, které závažnost správního deliktu snižují, a to i přesto, že místo, kde bylo plynárenské zařízení poškozeno, se nacházelo asi dva metry od konce vytyčení.

Účastník řízení neprovedl před zahájením zemních prací žádné kroky k tomu, aby se ujistil o skutečné poloze plynárenského zařízení. Tuto skutečnost správní orgán považuje za přitěžující okolnost.

Z pohledu zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenských zařízení je třeba konstatovat, že v důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku většího množství zemního plynu, avšak nedošlo k přerušení jeho dodávky konečným zákazníkům. Správní orgán proto následky jednání účastníka řízení hodnotí jako méně závažné.

Jako polehčující okolnost hodnotí správní orgán také bezprostřední a aktivní snahu účastníka řízení o řešení poškození plynárenského zařízení a tedy minimalizaci následků způsobeného poškození jakož i úhradu způsobené škody provozovateli distribuční soustavy.

Jako polehčující okolnost hodnotí správní orgán rovněž skutečnost, že účastník řízení prokazatelně poučil své zaměstnance o práci v blízkosti podzemních a nadzemních vedení a o jejich ochranných pásmech.

Správní orgán při ukládání pokuty jako výrazně polehčující okolnost zohlednil skutečnost, že účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu, a porušil tak právní předpis ve věcné působnosti Úřadu poprvé.

K výši udělené sankce správní orgán uvádí, že se stále jedná o sankci, která činí méně než 1 % z maximální zákonné výše pokuty. Účastníku řízení tak byla uložena pokuta u spodní hranice zákonného rozpětí pokuty. Stanovená výše pokuty je zcela přiměřená míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem. Pokuta však byla zároveň stanovena v takové výši, aby byla způsobilá vyvolat citelný zásah do majetkové sféry účastníka řízení. Právě proto správní orgán uložil účastníkovi řízení pokutu ve výši uvedené ve výroku II. tohoto příkazu, neboť takto stanovenou pokutu považuje za odstrašující a uložená sankce může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci.

Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výtěžku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto příkazu lze podle ust. § 150 odst. 3 správního řádu podat odpor ve lhůtě 8 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání odporu se počítá ode dne následujícího po doručení příkazu, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy byl nedoručený a uložený příkaz připraven k vyzvednutí.

- Otisk úředního razítka -

Mgr. Vlasta Chroustová, v. r.
oprávněná úřední osoba
odbor správních řízení